

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΟΙούνιος του 2014 προβλεπόταν ήσυχος. Οι κυβερνητικοί υπάλληλοι στην Ουάσιγκτον φεύγουν τα καλοκαίρια, για να αποφύγουν τη ζέστη, το οποίο συνεπάγεται ότι κι εμείς που βγάζουμε τα προς το ζην καλύπτοντας δημοσιογραφικά το κυβερνητικό έργο τούς μιμούμαστε. Θα ήταν μια καλή στιγμή για να παίξω με τα παιδιά μου και να ασχοληθώ με το χόμπι μου, τη συγγραφή μιας ιστορίας του Κορανίου. Η συννηθισμένη μου ασχολία, δηλαδή τα άρθρα για την Αλ Κάιντα και τον εμφύλιο πόλεμο στη Συρία, μπορούσαν να περιμένουν. Κανείς δεν νοιαζόταν.

Ενδιαφέρθηκαν λίγες ημέρες μετά, όταν το αποκαλούμενο Ισλαμικό Κράτος επέλαυσε στο Ιράκ και κατακτούσε τη δεύτερη μεγαλύτερη πόλη του, τη Μοσούλη. Σύντομα, ακολούθησαν μαζικές εκτελέσεις, γυναίκες που σέρνονταν σκλάβες, και σταυρώσεις, φρικιαστικές εικόνες που παρελαύνανε στη συνδρομητική τηλεόραση και στο Twitter. Ο χορός του θανάτου δεν σταμάτησε έκτοτε. Μαύρες σημαίες υψώθηκαν, και τα κυβερνητικά κτήρια τυλίχτηκαν σε μια πένθιμη, βαριά σκιά. Οι ηγέτες του Ισλαμικού Κράτους διακήρυξαν την εγκαθίδρυση του «Βασιλείου του Θεού» στη Γη, το επονομαζόμενο «Χαλιφάτο». Η προφητεία είχε εκπληρωθεί, είπαν, και η Ημέρα της Κρίσης πλησίαζε.

Το νεαρό Χαλιφάτο ήταν επεκτατικό και γεμάτο όπλα και λεφτά, τα οποία –σύμφωνα με αναφορές– ανέρχονταν σε δισεκατομμύρια. Επικεφαλής του ήταν ο αυτόκλητος χαλίφης Ιμπραήμ αλ Μπαγκνταντί, ένας Ιρακινός μελετητής των ισλαμικών Γραφών, κάτοχος διδακτορικού τίτλου στις ισλαμικές σπουδές από το Ισλαμικό Πανεπιστήμιο της Βαγδάτης, που πήρε τα όπλα μετά την εισβολή των Ηνωμένων Πολιτειών στο Ιράκ το 2003. Σύμβουλοι και κυβερνήτες συμβούλευαν τον χαλίφη, του οποίου οι επαρχίες εκτείνονταν από τη Μοσούλη

μέχρι τα περίχωρα της πόλης Αλέπο (Χαλέπι) στη Συρία, απόσταση δηλαδή ίση με αυτήν που χωρίζει την Ουάσιγκτον από το Κλίβελαντ στο Οχάιο. Οι οπαδοί του Μπαγκνταντί μέσα στο Χαλιφάτο αριθμούσαν δεκάδες χιλιάδες, ενώ χιλιάδες ακόμη τον θαύμαζαν και επιδοκιμάζανε τις πράξεις του στην Ευρώπη και τη Μέση Ανατολή. Η οργάνωση αυτή απειλούσε να καταστρέψει τους σύμμαχους της Αμερικής στη Μέση Ανατολή, να αποσταθεροποιήσει τις διεθνείς αγορές ενέργειας, να πυροδοτήσει ένα διεθνές επαναστατικό ρεύμα και να εξαπολύσει επιθέσεις εναντίον της Ευρώπης και των Ηνωμένων Πολιτειών.

Τα ερωτήματα πλήθαιναν ολοένα. Πώς είχε καταφέρει το Ισλαμικό Κράτος να κατακτήσει τόσο μεγάλες εκτάσεις; Γιατί ήταν τόσο κτηνώδες; Γιατί μια ομάδα δολοφόνων ισχυριζόταν ότι εκτελούσε το θέλημα του Θεού και εκπλήρωνε κάποια προφητεία; Είχε πραγματικά κάποια σχέση με το Ισλάμ, τη δεύτερη πιο διαδεδομένη θρησκεία παγκοσμίως; Και τι απειλή επικρεμόταν για τη διεθνή κοινότητα;

Οι αναγνώστες που ήθελαν κάτι παραπάνω από μονολεκτικές απαντήσεις σε αυτά τα ερωτήματα δυσκολεύονταν πολύ να τις λάβουν. Μεγάλο μέρος της προπαγάνδας του Ισλαμικού Κράτους είναι γραμμένο στα αραβικά και χρησιμοποιεί μια μεσαιωνική θρησκευτική φρασεολογία, η οποία μπερδεύει ακόμα και τους αραβόφωνους μουσουλμάνους, πόσο μάλλον τους αγγλόφωνους μη μουσουλμάνους. Η γραφειοκρατία του Ισλαμικού Κράτους διέπεται από άκρα μυστικότητα, και λίγες μόνο λεπτομέρειες έχουν διαρρεύσει σχετικά με τις εσωτερικές του διεργασίες. Αλλά, όπως κάθε γραφειοκρατία, έτσι κι αυτή του Ισλαμικού Κράτους αφήνει πίσω της μια διαδρομή από μηνύματα που στάλθηκαν με email και μηνύματα που παραδόθηκαν με κούριερ. Μερικά από αυτά έχουν διαρρεύσει από αποστάτες που διαφώνησαν και δημοσίευσαν υπομνήματα του Ισλαμικού Κράτους σε διαδικτυακές συζητήσεις στις οποίες η πρόσβαση γινόταν με κωδικό εισόδου· άλλα σημειώματα κατασχέθηκαν σε εφόδους της αστυνομίας και δόθηκαν στη δημοσιότητα από την κυβέρνηση των ΗΠΑ. Οπαδοί αλλά και επικριτές του Ισλαμικού Κράτους έχουν φωτογραφίσει και αναρτήσει στο Διαδίκτυο φετβάδες* του, που δεν προορίζονταν ποτέ για διαδικτυακή κυκλοφορία. Για να γίνουν όλα αυτά κατανοητά, είναι απαραίτητος ένας ξεναγός, που θα γνωρίζει την ισλαμική θεολογία και ιστορία, τον μοντέρνο τζιχαντισμό, τη μυστική γραφειοκρατία, και την αραβική γλώσσα.

* **Φετβάς και φετβάς (αραβικά fatwa)**: Επίσημη γνωμοδότηση ή ερμηνεία θρησκευτικού ή νομικού ζητήματος του ιερού μουσουλμανικού δικαίου, που δίνεται από τον μουφτί ή τον ιμάμη, κατ' επέκταση επίσημη διαταγή.

Αυτός είμαι εγώ, και θα σας ξεναγήσω στο Ισλαμικό Κράτος. Μαζί θα εξερευνήσουμε τις απαρχές του, θα συναντήσουμε τους ηγέτες του, θα αποδοκιμάσουμε τους οπαδούς του και θα επευφημήσουμε τους εχθρούς του. Θα διαβάσετε την προπαγάνδα του, θα μελετήσετε τις στρατηγικές του, θα κρυφακούσετε τις εσωτερικές του έριδες και θα ακολουθήσετε τα Tweets του. Στην πορεία, θα σας εξηγήσω τις δυσδιάκριτες αναφορές του στην ισλαμική ιστορία και θεολογία, ώστε να μπορείτε να καταλάβετε τους τρόπους με τους οποίους το Ισλαμικό Κράτος χρησιμοποιεί, αλλά και προσβάλλει το Ισλάμ. Θα μπορείτε να καταλάβετε τι σκέφτεται το Ισλαμικό Κράτος για το ίδιο, και πώς αυτό το «γνώθι σαυτόν» έχει επηρεάσει την πολιτική του τύχη, όπως και τι θα συμβεί, αν αυτή η τύχη αλλάξει ξανά.

Όπως και τα περισσότερα που κάνει το Ισλαμικό Κράτος, η ακραία, ωμή βία του αντιβαίνει στον συμβατικό τρόπο διεξαγωγής της *τζιχάντ*, του ιερού πολέμου για τη διάδοση του Ισλάμ. Μπορεί να έχουμε συνηθίσει να σκεφτόμαστε ότι ο πρώην ηγέτης της Αλ Κάιντα, ο Οσάμα μπιν Λάντεν, ήταν ο χειρίστος των κακών, αλλά το Ισλαμικό Κράτος είναι χειρότερο. Ο Μπιν Λάντεν απέρριπε τα μεσσιανικά οράματα και επιζητούσε τη λαϊκή υποστήριξη των μουσουλμάνων· το Χαλιφάτο, δηλαδή το πολιτικο-θρησκευτικό κράτος που θα διαμορφωθεί από τη μουσουλμανική κοινότητα και τους διαφορετικούς λαούς που θα έχει υπό την κυριαρχία της η Ισλαμική αυτοκρατορία, ήταν γι' αυτόν ένα μακρινό όνειρο. Αντιθέτως, τα μέλη του Ισλαμικού Κράτους πολεμούν και κυβερνούν σύμφωνα με τη δική τους εκδοχή για το ρητό του Μακιαβέλι *«Είναι πολύ ασφαλέστερο να σε φοβούνται παρά να σε αγαπούν»*. Ενθαρρύνουν τη μεσσιανική πίστη αντί να την καταστέλλουν. Θέλουν τη Βασιλεία του Θεού τώρα και όχι αργότερα. Δεν πρόκειται για την *τζιχάντ* του Μπιν Λάντεν. Στη συνέχεια, θα σας πω γιατί η *τζιχάντ* του Ισλαμικού Κράτους είναι διαφορετική και γιατί αυτή η διαφορά είναι σημαντική.